

KUTSU KYLÄÄN! -loppuraportti

Hakija Etelä-Karjalan Kylät ry
Kellomäentie 1
54920 Taipalsaari

Yhteyshenkilö

Marja Jussila, marja.jussila@taipalsaari.fi
tai 045 276 9541
(tai Terhi Ojanen, 040 578 1882)

Hankeaika 1.1.2015 – 30.6.2015

1. Hankekuvaus

Kutsu kylään! -hanke toteutti kaksi toimenpidettä. Eteläkarjalaiset kylät osallistuivat valtakunnalliseen Avoimet Kylät -päivään 6.6.2015 ja hankkeessa laadittiin Etelä-Karjalan paikallisen kehittämisen ohjelma.

Avoimet Kylät Simolassa 6.6.2015

2. Avoimet kylät -tapahtuma 6.6.2015

Tausta:

Avoimet Kylät -päivä järjestettiin tänä vuonna ensimmäistä kertaa valtakunnallisena. Järjestelyjen taustalla ovat Suomen Kylätoiminta ry ja maakunnalliset kyläyhdistykset, niiden joukossa Etelä-Karjalan Kylät ry.

Avoimet Kylät -päivä on lähtöisin Satakunnasta, jossa päivää vietettiin kolmatta kertaa. Päivän tarkoituksena on tuoda esille kyläelämää ja kylien aktiivista toimintaa. Samalla se on erinomainen mahdollisuus kaikille maallemuutosta tai vapaa-ajanasumisesta maalla haaveileville käydä tutustumassa kylien tonttitarjontaan ja palveluihin.

Etelä-Karjalassa tapahtuman edeltäjänä voidaan pitää Länsi-Saimaan kehittämissyhistyksen 7.6.2014 järjestämää Maaseudun Avoimet ovet -päivää, johon osallistui seitsemän kohdetta. Tänä vuonna tapahtumaa laajennettiin koko maakuntaan.

Avoimet Kylät-päivän tavoitteet

Hankesuunnitelmassa tavoitteeksi asetettiin, että päivään osallistuu 50 kylää kukin omalla tapahtumallaan ja omista lähtökohdistaan. Tavoitteena oli markkinoida maaseutua ja yksittäisiä kyliä, kirkastaa maaseudun imagoa asumisen, yrittämisen ja vapaa-ajan paikkana sekä saada maakunnallista näkyvyyttä kylätoiminnalle sekä luonnollisesti runsaasti kävijöitä tutustumaan

kylien toimintaan. Päivän vaikutuksesta maaseudun ja kylien tunnettuus lisääntyy, alueelle tulee uusi kesätapahtuma sekä yhteistyön ja talkooperinteen arvostus paranee.

Päivän onnistuminen

Avoimet Kylät -päivä onnistui erinomaisesti, tavoitteiden mukaisesti. Päivään osallistui 44 kylää, joista muutama järjesti kaksi erillistä tapahtumaa. Kylätapahtumat jakautuvat tasaisesti ympäri Etelä-Karjalaa. 44 kylää maakunnassa, jossa on toimivia kylä- ja asukasyhdistyksiä/ kylätoimikuntia yhteensä noin 150, on erittäin hyvä saavutus. Myös valtakunnallisesti Etelä-Karjala näkyi hyvin. Päivä toteutettiin 15 maakunnassa ja mukana oli yli 400 kylää. Käytännössä eteläkarjalaiset kylät edustivat siis 10 %:a Suomen avoimista kylistä!

Kylien monipuolisten tapahtumien järjestelyistä ja ohjelmista vastasivat kylien aktiiviset ihmiset, yhdistykset, yritykset ja toimijat. Ilahduttavaa oli huomata, että monella kylällä kylän yrittäjät tekivät yhteistyötä kyläyhdistyksen kanssa luodakseen onnistuneen ja mielenkiintoisen tapahtuman.

Päivän järjestämisestä, tiedottamisesta ja markkinoinnista vastasi Etelä-Karjalassa kylien ohella Etelä-Karjalan Kylät ry. Kylien aktivoinnissa ja tiedon jakamisessa auttoivat paljon myös maakunnan Leader-ryhmät, Etelä-Karjalan Kärki-Leader ry ja Leader Länsi-Saimaa ry. Valtakunnallisen tapahtuman järjestelyn takana oli Suomen Kylätoiminta ry, joka mm. tiedotti tapahtumasta valtakunnallisesti, teki valtakunnallisen karttasivun, jossa ilmoitettiin kaikkien kylien tapahtumat sekä teetti tapahtuman logon ja jakoi sitä maakuntiin.

Saarlammen leikkimielisissä "olimpialaisissa" heitettiin kolikkoa.

Käytännön toimenpiteistä sovittiin työryhmässä, johon kuuluivat hankevetäjän lisäksi Terttu Kivinen (Etelä-Karjalan Kylät ry:n puheenjohtaja huhtikuuhun 2015 asti), Tiina Sirppiniemi Länsi-Saimaan kehittämyshdistyksestä ja Markku-Pekka Antikainen Etelä-Karjalan Kärki-Leaderistä.

Etelä-Karjalan kylillä kävi 6.6.2015 arviolta 3500 vierailijaa. Kävijämäärät vaihtelivat 4-450 välillä. Eniten kävijöitä oli Lappeenrannan ympäristön kylillä Pula, Haapajärvi, Simola, Vilkkjärvi, Korkea-aho ja Rutola. Monet kävijöistä kiersivät useammilla kylillä. Imatran seudulla eniten kävijöitä kävi Parikkalan Kirjavalassa Röksän kyläkaupalla (250), maininnan arvoinen on myös Jukajärvi, jossa kävi lähes 80 vierailijaa. Päivän tunnelma oli erinomainen. Ihmiset olivat kiinnostuneita, innostuneita ja hyvällä tuulella. Monet kyselivät, milloin vastaava tempaus järjestetään uudelleen.

Päivän jälkeen osallistuneilta kyliltä kysyttiin tapahtuman onnistumisesta (liite 1). 29 kylistä vastasi (vastausprosentti 65 %). Kaikki vastaajat kehuivat päivän tunnelmaa, pääosin kylät olivat erittäin tyytyväisiä kävijämääriin sekä päivän ennakkomarkkinointiin ja tiedotukseen. Joillakin kylillä kävijöitä oli paljon odotettua enemmän, toisilla taas odotettua vähemmän. Kuusi vastaajaa oli pettynyt pieneen kävijämääräänsä. Suuri osa vastaajista oli valmis osallistumaan tapahtumaan myös ensi vuonna.

Päivän järjestelyt

Tiedotus

Etelä-Karjalassa Avoimet Kylät -päivän tiedotus aloitettiin lokakuussa 2014 sähköisessä kyläkirjeessä. Varsinaisesti markkinointi aloitettiin helmikuussa 2015 hankevetäjän aloitettua työnsä. Sähköpostimarkkinoinnin lisäksi kyliä otettiin yhteyttä henkilökohtaisesti puhelimitse ja kylätapahtumissa. Kylien aktivoinnissa auttoivat Leader – yhdistysten hankesitteerit.

Viljäärvellä esiteltiin Winssikerhon traktoreita.

Tapahtumaan ilmoittautui jo helmikuun loppuun mennessä kolmisenkymmentä kylää. Lopullinen kylämäärä vahvistui huhtikuun puolessa välissä. Kylien tapahtumien sisällöt vahvistuivat huhtitoukokuun aikana. Ohjelman, aikataulun sekä tarkan tapahtumapaikan lisäksi kylät ilmoittivat yhteyshenkilön ja järjestävät tahot.

Kylien tapahtumat kirjattiin Etelä-Karjalan Kylät ry:n nettisivuille (liite 2). Sen lisäksi tapahtumista tehtiin esite (liite 3), joka jaettiin sähköisesti kesäkuun alussa. Esitettä jaettiin myös muutamissa tapahtumissa (mm. Lappeenrannan pyöräilyviikon avaustapahtuma 9.5 ja Sammonlahden kevätikumouksessa 23.5.), kylät saivat tulostaa esitettä myös omiin tapahtumiinsa. Kylien tapahtumat lisättiin myös Suomen Kylätoiminta ry:n toimesta Avoimet Kylät -karttasivustolle.

Markkinointia varten maakunnasta teetettiin karttapohja, jolle kylät merkittiin numeroin (liite 4). Lisäksi hanke teki A3-kokoiset julistepohjat ja A4-kokoiset tolppailmoituspohjat Suomen Kylätoiminta ry:n lähettämän aineiston pohjalta. Kylät saivat laminoituja Avoimet Kylät -logoja kohdemerkeiksi ja tienvarsioasteiksi.

Etelä-Karjalan Kylät ry tiedotti lähestyvistä tapahtumista pari kertaa kevään aikana lehdistötiedotteissa, jotka lähetettiin kaikkiin maakunnassa ilmestyviin lehtiin sekä radioon. Tapahtumasta ilmoitettiin Etelä-Saimaan kesälehdessä 27.5. ja tapahtumaa edeltävällä viikolla Lappeenrannan sanomissa sekä Imatralaisessa sekä näiden katvealueella Luumäen lehdessä, Länsi-Saimaan sanomissa ja Parikkalan-Rautjärven sanomissa (ilmoitukset liitteenä). Lisäksi laitettiin yleiset tapahtumailmoitukset lehtien menovinkkipalstoille ja tapahtumakalentereihin.

Kylien oma panostus tiedotuksessa oli erittäin merkittävä. Suuri osa ilmoitti tapahtumasta ainakin paikallislehden ja alueen ilmaisjakelulehden menovinkeissä ja hyvin monet myös maakunnallisissa tapahtumakalentereissa (Etelä-Karjalan tapahtumakalenterissa 13 kylän ilmoitukset, Etelä-Saimaalla 15). Osa laittoi lisäksi oman ilmoituksen tapahtumastaan paikallislehteen. Lisäksi kylät jakoivat tapahtumasta tolppailmoituksia ja monet myös tiedotteita suoraan kylän talouksiin

Tapahtuma huomioitiin maakunnan medioissa erittäin hyvin. Etukäteisjutun tai -juttuja tekivät kaikki maakunnalliset mediat. Suuri osa lehdistä kertoi tapahtumasta myös jälkikäteen (liitteenä muutamia lehtijuttuja). Yle Etelä-Karjalassa hankevetäjää haastateltiin kerran huhtikuussa ja vielä päivää ennen tapahtumaa. Lisäksi järjestelytyöryhmä teki Yle Etelä-Karjalalle kyläaiheisia varhaisvisakysymyksiä, joista yksi esitettiin Yle Etelä-Karjalan varhaisvisassa tapahtumaa edeltävällä viikolla. Muita kysymyksiä käytettiin kesällä 2015.

Järjestelyt

Osallistuville kylille pidettiin huhtikuussa viisi suunnittelutapaamista, joissa käytiin läpi osallistuvien kylien ja Etelä-Karjalan Kylät ry:n rooli ja tehtävät sekä tapahtumien sisältö ja aikataulu. Samoissa illoissa annettiin Leader-tietoutta sekä käsiteltiin kyläohjelman sisältöä.

- 8.4.2015 Konnunsuo (10 osallistujaa)
- 13.4.2015 Simpele Kyläpäällikkötapaaminen (21 osallistujaa)
- 14.4.2015 Tapavainola (25 osallistujaa)
- 20.4.2015 Rautionkylä (13 osallistujaa)
- 29.4.2015 Lemi (13 osallistujaa)

Miten tehdä paremmin?

Päivän sitominen yhteen viikonpäivään voi rajoittaa kävijämääriä. Lauantaipäivä toimi hyvin erityisesti kylillä, jotka ohjelmallaan houkuttelivat väkeä kylän ulkopuolelta, esimerkiksi kaupungista. Toisaalta niille kylille, jotka suuntasivat tapahtuman lähinnä omille asukkailleen, lauantai saattoi olla huono päivä. Jatkossa kannattaa harkita, halutaanko yhden päivän sijaan järjestää useampia päiviä kestävä tai kenties kokonaisen viikon kestävä tapahtuma.

Samoihin aikoihin järjestettävä Leader-viikko kannattaa jatkossa liittää paremmin Avoimet Kylät – konseptiin. Näin voitaisiin sujuvasti järjestää kokonainen viikko, jolloin kylät voisivat järjestää omanlaisiaan tapahtumia parhaaksi katsomanaan päivänä tai vaikka kahtena peräkkäisenä päivänä. Kylätapahtumien järjestäjät voivat silloin helposti vieraila myös muiden kylien tapahtumissa. Tämä edellyttää Leader-ryhmien ja Etelä-Karjalan Kylät ry:n tiivistä yhteistyötä tiedottamisessa ja järjestämisessä.

Mikäli halutaan houkuttaa ihmisiä tutustumaan maaseutuun, tulee vierailijoille tarjota monipuolisia tapahtumia, aktiviteetteja, mutta myös shoppailtavaa ja tutustumista paikkoihin, joihin harvoin pääsee tai tulee lähdettyä. Kannattaa myös miettiä, millaiset tapahtumat vetävät

väkeä. Kuten eräs tapahtumajärjestäjä totesi: Kirpputori ei ehkä ole tällaiselle päivälle paras konsepti.

Naapurikylien tulee entistä paremmin ottaa huomioon toistensa tapahtumat tapahtumajankohtia suunnitellessaan. Näin vältetään päällekkäisyyksiltä. Monet ihmiset haluavat kiertää useammalla kylällä, joten aukioloajat kannattaa jaksottaa peräkkäin.

Kylien omat markkinointikanavat ovat erittäin tärkeitä. Mahdollisuuksien mukaan paikallisissa medioissa kannattaa mainostaa enemmän. Laminoidut A3-kokoiset tienvarsioasteet olivat ”kehnoja, pieniä lerppuja”. Opasteet toimisivat paremmin, jos ne painaisi esim. kapalevyille.

Kylien yhteisenä tapahtumana järjestettiin aarrejahti 19 kylässä. Idea oli hyvä ja toi lisää tekemistä kohteisiin, erityisesti lapset pitivät siitä. Parhaiten toimivat sanalliset vihjeet ja aarrekartat, karttakoordinaatit eivät toimi tällaisissa tapahtumissa. Aarrejahdin tulisi olla tapahtumapaikalla tai sen välittömässä läheisyydessä.

3. Maakunnallinen kyläohjelma eli Etelä-Karjalan paikallisen kehittämisen ohjelma vuosille 2015–2020

Hankeessa koottiin ja kirjoitettiin lisäksi Etelä-Karjalan maakunnallinen paikallisen kehittämisen ohjelma ”Osallistun, vaikutan, teen!” (liite 5). Tavoitteena oli, että ohjelma on sisällöltään tiivis ja lukijaystävällinen, max. 10–12-sivuinen toimintaohje maakunnan kylä- ja asukasyhdistyksille sekä Etelä-Karjalan Kylät ry:lle.

”Osallistun, vaikutan, teen!” -ohjelma on eteläkarjalaisten kylä-, ja asukasyhdistysten sekä maakunnallisen kyläyhdistyksen Etelä-Karjalan Kylät ry:n yhteinen kehittämisohjelma. Siihen on koottu toimenpiteet, joilla eteläkarjalainen kylä- ja asukastoiminta voi vastata tiukentuvan talouden ja etääntyvien palveluiden haasteisiin. Ohjelma lisää kylien ja kaupunginosien

Luumäen Heikkilässä järjestettiin 6.6. onkikipailut.

mahdollisuutta vaikuttaa oman elinympäristönsä kehittämiseen ja parantamiseen, parantaa maaseudun elinvoimaa, tehostaa kylä- ja asukasyhdistysten toimintaa, vahvistaa maaseutualueiden työllisyyttä ja vahvistaa yhdistyksen roolia maakunnallisena toimijana.

Ohjelma koottiin laajassa yhteistyössä paikallisten kylä- ja asukasaktiivien kanssa sekä Etelä-Karjalan Kylät ry:n hallituksen kanssa. Asukkaiden tarpeita kuunneltiin kymmenissä kylätapaamisissa vuosina 2014 – 2015. Lisäksi keväällä 2015 asukkaille ja kylätoimijoille tehtiin sähköinen kysely (liite 6), jossa saatiin vahvistus tärkeimmille kylä- ja asukastoiminnan kehittämisteemoille. Vastaajat toivoivat erityisesti sitä, että Etelä-Karjalan Kylät ry panostaisi asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien lisäämiseen, toimisi asukkaiden äänenä ja tukisi ja opastaisi kylä- ja asukasyhdistyksiä ajankohtaisissa asioissa. Asukkaiden mielestä paikallisessa kehittämisessä tulee panostaa palveluiden kehittämiseen, uusien asukkaiden saamiseen ja valokuituyhteyksiin. Lisäksi asuinalueen yhteisöllisyyttä halutaan parantaa yhteisillä tapahtumilla ja eri-ikäisille suunnatuilla toimintamahdollisuuksilla.

Kyläaktiiveille paikallisen kehittämisen ohjelma esiteltiin ja heidän mielipiteensä kuultiin huhtikuun kyläpäällikkötapaamisissa. Lisäksi kylätoimijat ja yhteistyökumppanit saivat kommentoida lähes valmista kyläohjelmaa touko-kesäkuun vaihteessa.

Etelä-Karjalan Kylät ry:n hallituksen lisäksi ohjelman sisällöstä keskusteltiin ja sen painopisteistä sovittiin Etelä-Karjalan Kylät ry:n kehittämistyöryhmässä, johon kuuluvat puheenjohtajien (Terttu Kivinen ja Matti Jaatinen) lisäksi Leader-ryhmien toiminnanjohtajat (Riitta Bagge ja Sirpa Onttinen) sekä hankevetäjä Terhi Ojanen.

Ohjelmassa on huomioitu paikallisten Leader-ryhmien ohjelmat, Kaakkois-Suomen Mahdollisuuksien maaseutu-ohjelma, Etelä-Karjalan liiton maakuntaohjelma sekä Etelä-Karjalan hyvinvointistrategia. Suomen Kylätoiminta ry:n Voimistuvat kylät – vahvistuvat lähiyhteisöt - ohjelman teemoista Etelä-Karjalan ohjelma panostaa erityisesti lähidemokratiaan, palvelujen paikalliseen tuottamiseen, turvallisuuden edistämiseen ja maaseudun äänenä toimimiseen.

Ohjelman keskeisimmät toimenpiteet ovat Sujuva arki ja palvelutarjonta, Asukas vaikuttajana, Kylä- ja asukastoiminnan tehostaminen sekä Etelä-Karjalan Kylät ry:n uudistuva rooli.

4. Organisaatio

Hankkeen ohjausryhmänä toimi Etelä-Karjalan Kylät ry:n hallitus, jolle hankkeen etenemisestä raportoitiiin kaksi kertaa hankkeen aikana. Hankkeen päätyttyä hallitus hyväksyi loppuraportin. Käytännön työrukkasena toimi Leader-yhdistyksien ja Etelä-Karjalan Kylät ry:n henkilöstöstä koottu ryhmä: Terttu Kivinen, Tiina Sirppiniemi (Leader Länsi-Saimaa), Markku-Pekka Antikainen (Etelä-Karjalan Kärki-Leader) sekä hankevetäjänä toiminut Terhi Ojanen. Työryhmä osallistui Avoimet Kylät -päivän käytännön järjestelyihin ja kommentoi myös kyläohjelmaa.

Hankevetäjänä toimi Terhi Ojanen (60 %:n työsuhde 28.2 - 30.6.2015).

Omarahoituksen osana kylät tekivät talkootyötä Avoimet Kylät-päivän järjestelyissä. Kirjanpidon hoiti Etelä-Karjalan Kylät ry:n kirjanpidosta vastaava tilitoimisto (Savitaipaleen laskenta Oy).

5. Jatkotoimenpiteet

Avoimet kylät tapahtumasta on tarkoitus tehdä jokavuotinen valtakunnallinen maaseutua, kyliä ja kylätoimintaa markkinoiva positiivinen yleisötapahtuma. Etelä-Karjalassa tapahtuman järjestävät Etelä-Karjalan Kylät ry tiiviissä yhteistyössä maakunnan Leader-yhdistysten kanssa. Jatkossa tapahtumaan kannattaa liittää entistä paremmin samoihin aikoihin järjestettävä Leader-viikko.

Maakunnallinen kyläohjelma toimii seuraavien vuosien aikana ”käsikirjana”, joka tukee ja ohjaa kyliä, kaupunginosia ja maakunnallista kyläyhdistystä Etelä-Karjalan Kylät ry:tä alueen kehittämisessä. Etelä-Karjalan Kylät ry:n hallitus seuraa ohjelman toteutumista vuosittain, arvioi mahdolliset kehittämistarpeet sekä tarvittaessa päivittää ohjelman sisältöä.

6. Toteutuneet kustannukset ja rahoitus

		Kustannusarvio
Henkilöstökustannukset	12 053,63	11 500
Ostopalvelut	4 469,12	4 725
(sisältää lehti-ilmoitukset, kirjanpidon, kyläohjelman taiton ja painatuksen sekä markkinointikarttojen suunnittelun)		
Matkakustannukset	395,70	400
Muut kulut (puhelin, tsto, kahvitus)	256,55	250
<u>Luontaisuuritukset</u>	<u>1 875</u>	<u>1 875</u>
Yhteensä	19 050	
- Tulot *	- 300	
Yhteensä	18 750	

* Tulot: Leader-yhdistykset osallistuivat hankkeen ilmoituskuluihin (2x 150 €). Tulot vähennetään hankkeen kustannuksista.

Rahoitus

Maakunnan kehittämisraha	15 000
Yksityinen rahoitus	1 875
(sisältää Etelä-Karjalan Osuuspankin ja Lappeenrannan maaseutunaisten avustuksen sekä Etelä-Karjalan Kylät ry:n rahaa)	
<u>Luontaisuuritukset</u>	<u>1 875</u>
Yhteensä	18 750

31.7.2015

Rauni Lallo, puheenjohtaja

Etelä-Karjalan Kylät ry

Matti Jaatinen, varapuheenjohtaja

Etelä-Karjalan Kylät ry

Terhi Ojanen, hankevetäjä

Loppuraportin valokuvat ovat kuvia Avoimet Kylät -päivästä 6.6.2015, kuvaajina Saija Rätty, Minna Piutula ja Terhi Ojanen.